

Nemzeti Múzeum
Budapest VIII. 14-16

Szarvasi Újság

A JÁRÁS DOLGOZÓINAK HETILAPJA

M E G J E L E N I K M I N D E N P É N T E K E N

BAKONDI BÉLA:

A parasztság zöme teljesíti kötelezettségét, mert tudja, hogy a haza sorsa szorosan összefügg saját sorsával

Vasárnap, a nagy hőség ellenére is, a szarvasi piac-téren a kis- és középparasztok ezrei értekezletre jöttek össze, hogy megbeszéljék a beszo-
lgoztatással kapcsolatos problémákat. Az értekezleten megjelent dr. Bakondi Béla Békés megye közel-
látás vezetője is.

Dr. Simkócs Mihály községi főjegyző megnyitja után Bakondi Béla emelkedett szólásra. Beszéde elején arról szólt, hogy vannak, akik a gabona forgalmának szabaddá tétele mellett kardoskodnak. Kifejtette ezzel kapcsolatban, hogy ez egyen-
hány nagygazda érdekeit szolgálta volna csupán, hiszen ha készleteket nem gyűjtenénk, egyrészt az ellátatlanok milliói maradnának kenyér nélkül, másrészt pedig azok a kis-
parasztok, akiknek nem termet elég gabonájuk, mert hiszen a kisemberek nem tudták volna megvenni a fekete csatornán folyó gabonát. És nem utolsósorban a vetőmagot is biztosítani kell. Tehát „a józan megfontolás a kötöttséget kívánta meg”. „A kormány e rendelkezésével is csak a kisparasztlak érdekeit védi”.

Kitért a Jurcsék-rendszer parasztnyűzű jellegére, melynek értelmében az 5 holdon aluli gazdálkodók 25 mázsa gabonát fizettek. Ezzel szemben most 2 mázsa 40 kilogrammot. Tehát a Jurcsék-rendszer 8 százalékat kell most beadni az 5 holdon aluliaknak. A 10 holdas gazdálkodóknak 10 százalékat, az 50 holdas gazdák pedig 36 százalékat. Nyilvánvalóan kitűnik ebből is, hogy „az erősebb embernek több terhet kell viselni”. S ezért van az, hogy a nagygazdák igyekeznek a beszo-
lgoztatás elől kibujni, „azt akarnák, hogy a kisparasztság fizesse meg az ország újjáépítésének terheit”. Errel az egyik csabai 140 holdas nagygazda érte is, aki 1 mázsa 47 kilogramm gabonát szolgáltatott be. Természetes, hogy a törvény az ilyenekre teljes szigorúval jár, mert ezek megakarnák akadályozni demokratikus rendünk további fejlődését”.

— Minden ember tudja — folytatta a továbbiakban — hogy ehhez szív és lélek kell, hogy ez becsület dolga... Akiben van érzés és becsület, hazája iránti szeretet, így vagy úgy, teljesíti kötelezettségét, ha gabonája nincs is... Állítom, hogy Szarvason is elenyésző töredék azoknak a száma, akik nem akarják megérteni a beszo-
lgoztatás fontosságát.

— A parasztság zöme, többsége

teljesíti kötelezettségét, mert tudja, hogy hazája sorsa szorosan összefügg az ő sorsával.

Majd a járások, községek beszo-
lgoztatási eredményeit ismertette az augusztus 1-i állapotoknak megfelelően, mely szerint járásunk a megyében 2-ik helyen áll, sajnos Szarvas a 86 százalékos eredménnyel a 26 ik

helyen van. A községek közt Gádoros és Kondoros jár elől. Azonban meg kell állapítanunk, hogy az utóbbi napokban Szarvason is meggyorsult a beszo-
lgoztatás üteme és megvan minden remény arra, hogy „Szarvas község régi jó hírét ismét visszakerüljön ezen a téren is”.

— A nehéz időkben kell megmu-

tatni a virtust, a becsületességet és ki kell pellengérezni azokat, akik jó hírünket tönkre akarják tenni... A kormány a dolgozó parasztság érdekében jár el, tehát tettekkel kell továbbra is bebizonyítanunk hűségünket saját országunkhoz, fejezte be mindvégig komoly figyelemmel kísért beszédét dr. Bakondi Béla.

Üdvözöljük a MDP szervezeteti konferenciáját

A Magyar Dolgozók Pártja helyi szervezetének szervezeteti funkcionáriusai, szombaton, augusztus 14-én délelőtt 9 órakor, a község háza tanácstermében értekezletre jönnek ösz-

szre, hogy megbeszéljék a szervezetekkel kapcsolatban napjainkban felmerülő problémákat.

Köszöntjük a konferenciát, amely arra van hivatva, hogy a szervezet-

zés kérdéseit helyileg rögzítse és irányt mutasson az elvtársaknak a további feladatok elvégzésében. Üdvözöljük valamennyi résztvevőjét és jó munkát kívánunk.

Dr. BORUZS MIHÁLY járási főjegyző:

Minden erőmmel igyekszem a közigazgatás demokratizálását

Sárrét fővárosából, Szeghalomról jött közzénk dr. Boruzs Mihály az új járási főjegyző. Első útja a MDP központi szervezetébe vezetett.

Dr. Boruzs Mihály egy sokgyermekes kisiparos családból származik, aki nagy küzdelmek árán szerezte meg iskolai tanulmányait. Most 31 éves. 1945 februárjától Szeghalom vezetőjegyzője volt, ahol munkája nyomán hatalmas iramban fejlődött, demokratikus irányban, a közigazgatás.

előbbre vinni

— Új feladatok, új körülmények között — mondja — mint eddig is, a dolgozó népet szolgálom s minden erőmmel igyekszem a közigazgatás demokratizálását előbbre vinni.

Határozott fellépésű, de egyben árad belőle az emberi melegség. Ezek a jellemvonásai biztosítéka annak, hogy jó kezekbe került járásunk ügyvitele.

Komoly fejlődésről tett tanúságot a MDP postai üzemszervezete

Július 31-én a MDP pártnapján nagyszerű fejlődésről tettek tanúságot a szarvasi posta MDP üzemszervezetének tagjai. Csenki Sándor, a posta hivatalvezetője, az első tervben elért eredményeket ismertette, majd egy színdarabot mutattak be, melynek során elvtársaink bebizonyították, hogy nem csupán érdeklődnek a kultúra, a művészet iránt, de saját maguk is igyekeznek, szerény eszközeikkel terjeszteni. A rendezőség és a szereplők minden elismerést megérdemelnek.

„Dolgozók az iskoláért”

Múlt heti számunkban beszámoltunk arról a nagy megmozdulásról, amely az iskolák rendbehozása érdekében történt. Amikor is a különböző egyesületek, szervezetek magukra vállalták, hogy ezt, vagy azt az iskolacsoportot kicsinosítják, hiányos felszerelését pótolják.

Ehhez az akcióhoz újjabban a szarvasi Iparos Kör tagjai is csatlakoztak, akik ezer munkórát vállaltak magukra, mely idő alatt teljesen rendbeteszik az iparostanonc iskolát.

A munka már meg is indult! A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége asszonyai szeddán hozzá-
láttak a munkához: tapasztanak, meszelnek, ablakot pucolnak, padlót olajoznak és a kormánytámogatás mellett, társadalmi úton is azon fáradoznak, hogy a hiányos felszerelésű iskolákat ellássák mindennel, ami egy iskolában kell.

Szólunk kell itt külön arról, hogy

a Jánovszki-féle iskolában, ahol Piliszi János tanított, éveket nem volt tanítás s inkább egy bogyóvár-
hoz hasonlít, mint iskolához. De nem sokkal különb a helyzet a negyedik kerületi iskolában sem, ahol

Zima Pál tanított. Tanítás itt sem folyt s a felszerelést elvitte a régi gazda. Persze van tennivaló a többi iskolákban is elég.

Mind ezt a MNDSz asszonyai magukra vállalták, hogy gyermekeink tisztá, egészséges tantermekben kezd-
hessék meg az új tanévet.

Három ember sírbaküldője a volt királyi végrehajtó

1944 április utolsó napjaiban bűjt a politikai és faji üldözött és a csendőrkard nyújt utána. Szarvasról ólomzárral lakolt marhavagyonok és a Gestapó sárga autói vitték az áruló Sztójay Döme akaratából az élő anyagot a veszthelyre: ártatlan gyermekeket, terhes anyákat, a dolgozó férfiak tizezreit, rokkantakat a gázkamrák csapjai alá, vagy füstnek, hámunak.

MERCZ BÉLA, az első világháborús 75 százalékos hadirokkantját még az Endre és Baki László nevű vadállatok sem merték deportálni, hanem hadigondozási igazolvány alapján Merczet és családját felmentették a „véradó” alól. Nem is vitték el a többivel.

Mercz a szarvasi deportálás után bevonszolta béna testét dr. Nyárádi,

akkori közjegyző irodájába, hol hitelt másolatot kívánt szerezni 75 százalékos rokkantságát igazoló eredeti okmányról, hogy a zöld szenny szarvasi túlzói: a Zerinvárik, Orosz Ivánok, Jeszenszki csendőrpribekek ne vehessék ostrom alá.

NYÁRADI nem volt itthon, de ott volt Görbe Péter királyi járásbírói végrehajtó. Felfigyelt Mercz „mondokájára” s a rokkant kezében lévő eredeti okmányt kitepte.

Pusztulatok gazemberek, ordított és laskára tépte 25 éve őrzött okmányt. Görbe megakart hálálni a végrehajtói tisztességét és rögtön pápából lett Endre Lászlónál s amit ez a véreb nem mert végrehajtani — megcsinálta Görbe.

Az új Vöröskereszt

tejjel, ruhával, anyai szeretettel gondozza a gyermekeket

Az egykori Bolza Géza kastély 3sfái farkasszemet néznek a liget tölgyeivel. A kastély 57 ablakának fele az öreg folyóra mosolyog. 19 szobájában a csendet gyermekkacagás, tejszürccsülés, dőlben az evőkalanak csörgetése veri fel.

Tavaly szeptemberben Gerőné a nép nevében örökre birtokba vette a kastély. Százados falai között bölcsőde virágozott ki. Azóta 11 hónap rohan el felettünk. 52 kis „polgár” talál otthonra. Van közöttük egynapos, a „legvénebb” meg 6 éves. Hőfehér ágyak, új pólyázó, étkezétfő asztalok az elért eredmények jelző kövei. A szarvasi MNDSz asszonyaitól 110 vászonpelenkát örökölték, ma már ezek száma 700 felé rohan. A szekrényekben katonás rendben sorakozik mellettük 144 gyapju- és kötöttköntös, 52 arasznyi kis kabát, 36 tenisz-flaneling.

A teremben a rácsos bölcsőben kövér apróságok nyujtognak. A tegnapi nincstelenség gyermekei, akiket az urak országa angolkorra ítélt, tejsze, vajba fűrdőnek. 6 csecsemő heti tej fejadagja 96 liter. Eddig közet 3 ezer 700 liter tejet nyeltek el. 69 kg. tejporból 690 litert.

A falmellett a második rácsosban piheg zsír-hurkáival a kis Zsuzsi, a 9 gyermekes özvegy Prjevaráné szemefénye. Havonta „a tagok” másfél kilót gömbölyödnek. A rekorder, a kis Sárkány Margit havi behozhatatlan 2 és fél kilós gyarapodásával, Julia nővér keze alatt.

A Napközi otthon is itt van „társbérletben”. 25 gyermeknek teritnek. Most már a cséplésnél, hordásnál, kapálásnál nem lesz gond a gyerek, hogy hova zárják, hanem elhosszabb a napközibe, a közösségbe, a napra, a fényre, a vízre. Jó kosztot mérnek nekik, hétfőn töltöttkaposzta és sárgadinnye volt, annyi, mennyit a test bevesz. Összel, ha az iskolák kapui nyílnak, 50-60 fiú, lány jön a napközibe. Ahol asztalt terít számukra a népi demokrácia és utána meleg szobában a fektetőkön pihennek egy órát s utána tanulnak, szórakoznak.

A Szent István utcában zöld zsalukáteres Szülő Otthon ragyogó tiszta folyosóján éter, jódszag terjeng. Bent a fehér ágyakban szülőanyák lihegnek a melegben, előttük a kis bölcsőkben új életet kapnak.

A felszabadulás után hetednapra már születtek az otthonban. Azóta 431 fiú és lány látta meg a szarvasi

Rögtön telefonált dr. Ugrin főbíróknak és Jeszenszki csendőrpribekeknek és Görbe feljelentése alapján harmadnapra elvitték a mentesített Mercz Bélát, feleségét és 20 éves leányát.

Három ártatlan ember mellé adtak két kakastollast és rohant velük a gőzös Sárvár felé...

A felszabadulás után egyik sem tért vissza árván hagyott otthonába.

Görbe akaratóból eltűntek a vérorkánban, ki tudja hol? Buchenwaldban vagy a kórházi tömegsírban.

Görbe Péter 3 ember sárkánykudója, szabadon jár és kel. Vigan átpottyan az igazolóbizottság tag rostáján. Pedig 3 ember vére tapad kezéhez. Görbe Péternek is felelnie kell gyalázatos bűnéért.

egyet. Az otthonban dr. Könczei Elemér vezető orvos irányításával kiheverte a háború sebeit. 10 lepedőről 44-re, 10 paplanhuzatról 29-re tornázták fel magukat. A múltban az új mechanikai műtőasztal villanyműszer-fűtődoboz, ruha-stelirizátor a régi műszerekkel együtt a szülőszonnyok rendelkezésére áll.

Az egykori Bolza kastélyban a bölcsőde, a napközi, a Nemzeti

A szarvasi kulák Janurikok

Izzó nap heve égeti a határban a dolgozókat: bűg a gép, telet a zsák... A haza, a közösség szeretetétől áthatva végzik munkájukat a dolgozó parasztek. Dobogó szívvel figyelik a mázsát, vajjon mennyit csépeletünk, elegendő lesz-e mindenkinek kenyérnek és hogy jut-e minden termelőnek elegendő és jó minőségű gabona vetésre? Egy gondolat futi őket: eleget tenni, mert ettől függ mindnyájunknak sorsa!

Am nem így a kulák! Neki fáj, hogy most már a dolgozó paraszt is ember, neki fáj, hogy most ebben az országban nem a kulákoké, hanem a dolgozó embereké történik minden.

Janurik János szarvasi kulákpasztának is ez fáj, akinek városi háza III. kerület 95 szám alatt van.

Látástól vakulásig dolgoztatja „cselédjét”. — Ha nem tetszik, menj a gyárba dolgozni a kommunis-ták közé, mondotta Janurik, amikor a nála dolgozó munkás ezt szövéttette. A fia sem különb a Deákrié vásznánál és ő is „segít” az apjának s odavágja: „Ugyis nyugat fog győzni...”

— Nem lesz ez mindig így, ordítja Janurik s a fia rákontrázik: *Fogjátok ti még a talpukat nyalni!* A felesége sem marad ki a családi együttesből s így sziszeg: A fene egye meg azokat, akik a legmagasabb polcon vannak!

Mind ez nem elég. Tanyája udvarán levő ásott kút vize ihatatlan s így a „cseléd” a szomszédoktól hordja az ivóvizet. Ebben nincs is semmi

Sok, olcsó, jó árú életszínvonal — emelkedés

Ezt mutatja be a **BUDAPESTI ŐSZI VASÁR** Szeptember 3-13 Városliget **A FELDOLGOZÓ IPAR BEMUTATÓJA**

A tél textilipari, tüzeléstechnikai bőripari szükségletei

Rádió- és világlástechnika

Bútor lakberendezési és háztartási kiállítás

Népművészet és háziipar

Közegészségügyi kiállítás

Téli sportcikkék, téli idegenforgalom

Közszelepleti ruhabemutató

MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁS

A szövetkezeti gazdálkodás

A magyar mezőgazdaság gépesítése

A felszabadult parasztság szükségletei

Apróállat — kiállítás

Az újgazdák terméseredményei

A mezőgazdaság továbbfejlesztése

Építési, utépitési és kútfúrési kiállítás

50% utazási kedvezmény. Vasárnapium

Segélynek a Vörös Keresztbe való beolvadása után annak féltő gondjaira van bízva. Az új Vörös Kereszt vezető: maga is édesanya, Varjas Pálné, aki a Vörös Keresztet elindítja új alkotások felé. Összel már új mentő- és vésőállomások áll rendelkezésre. A Vörös Kereszt többet nem a lebutot dzsentrík, grófok, kirugott miniszteri urak segély helyé, hanem a gyermekeink sebeit gyógyítja tejjel, hússal, meleg otthonnal, ruhával, anyai szeretettel. s.

szabotálnak, fehér kenyérral etetik kutyáikat de a munkást nem engedik be konyhájukba

kivetni való, de ha a „cseléd” a konyhára akar menni vizet inni, akkor ráordít, hogy igyon a kútnál.

— *A bérésnek istállóba a helye, nem a konyhába, töltsd meg szarvait „édes” Jani fia.*

Janurik szabotál is. Június 11-ik

felében arattak le neki a gabonáját, majd be is hordatta, de nem csépelet. Azaz hogy csépelet, de feketén, lovakkal. Három mázsa árpát nyomtatott ki lovaival. Két hétnél tovább hevert asztagokban a gabonája s ugyanakkor a cséplőgépek egy része már hazafelé tartott dolgozókkal. A tyúk, libák pedig pusztították az asztagokba rakott búzát, árpát. Közel 4 mázsa kárt okoztak. Kinek örízze? A demokráciának, a dolgozó embereknek! *Azt már nem! De négy kutyájával fehér kenyeret etet.*

Búzája a legjobb minőségű, vetőmagra alkalmas,

amit külön kezelték, kellett volna venni. De ő ezzel nem törődött. Mit bánja ő, hogy jövőre lesz-e a kis-parasztoknak vetőmagja, mit bája ő, hogy lesz-e a dolgozóknak kenyere. Sőt azt akarja, hogy ne legyen.

Márkás férfi és női kerékpárok nagy választékban a legolcsóbb árban

„SZIKRÁNÁL”

Legújabb „CSEPEL” 100-as motor-kerékpár és „CSEPEL” kerékpár részletfizetésre kapható.

De felbűgött Janurik János tanyáján is a cséplőgép.

Ami nem az ő jóvoltából és nem is becses neje, vagy „édes” Jani gyermeke akaratóból, hanem azért, mert a dolgozók ébersége megakadályozta, hogy Janurik tovább folytathassa népellenes aknamunkáját.

Janurik és fia már a szegedi cellák lakói, ott várják, hogy további sorsuk felett a magyar dolgozók bírósága, a munkásbíróság döntsön. S az általuk pusztulásra ítélt gabona pedig folyik a zsákokba, hogy belőle a dolgozóknak kenyere s a termelőknek vetőmagja legyen. —i.

HIREK

Istentiszteletek

Az evangélikus újtemplomban vasárnap reggel, az ó-templomban 10 istentisztelet tartanak. Az istentiszteletek 9 órakor kezdődnek.

Róm. kat. templomban: Hétköznapokon reggel 7 és fél 8 órakor csendes szentmise, vasár- és ünnepnapokon reggel 8 és 9 órakor csendes szentmise, 10 órakor nagymise szentbeszéddelel, délután 3 órakor pedig litánia.

Református istentisztelet minden vasárnap d. e. 10 órakor van, bibliára pedig minden szerdán délután 5 órakor.

— **Esküvő.** Miklya Éva és Gazsy Endre 4. évi augusztus hó 15-én déli 12 órakor tartják esküvőjüket a szarvasi róm. kat. templomban.

— **Pártnap.** Szombaton a MDP. szokásos pártnapján dr. Podani Pál OKH. igazgatója „Pénzügyi- és hitelpolitika” címen tart előadást.

— **Üzemi pártnap.** A községi MDP. párt szervezet pénteken délután 4-kor tartandó pártnapján dr. Borusz Mihály a szarvasi járás új főjegyzője tart előadást.

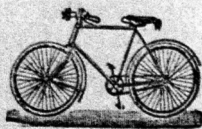
— **Mezőgazdasági kiállítás.** A Tessedik Sámuel gazdasági középiskola szombaton és vasárnap mezőgazdasági kiállítást rendez. Minden gazda résztvehet termelvényeivel, vagy saját tenyésztésű állataival.

— **MÉMOSz köszönete.** MÉMOSz központ és szarvasi csoportja ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik anyagiakban és erkölcsiükben támogatták a július 25-én tartott Székház-építő ünnepséget.

— **Aktív-ülés.** Augusztus 17-én kedden este 9 órai kezdettel tartandó MDP. aktív ülésen Hegedűs Lajos „A 3 éves terv országos és megyei gazdasági és politikai mérlege” címen tart előadást. — Az előadást vita követi. Hozzászólnak Bárány Miklós, Litauszky János tanító és Hódsági Ernő. Az aktív a Turul mozgóban lesz megtartva.

— **Új kenyér ünnepe.** Szarvason a demokrátiikus pártok, szervezetek, egyesületek augusztus 22-én ünneplik meg az Új kenyér ünnepeket. Az ünnep egész napos lesz. Este fáklyás felvonulás a Körösön.

Hirdessen a Szarvasi Ujságban

A „mester” és tanonca

„Bocsánat, hogy megzavaram a munkaverseny ütemét”, mondotta tapintatosan az egyik szarvasi üzem vezetőjének, a szarvasi zsiros-paraszt családba benősült politikai szelkákas. Finom gúnynak, szellemes megjegyzésnek szánta prédikátorok pogány fia, Székács Sámuel a „mondást”.

A „tanonc”, Roszik Mihály, aki mindenható elkíséri, minden alkalommal kiszolgálja, árnyhatást kap és boldog vigyorgással hiséri a „mesteri” szavakat.

Megjegyezni kívánjuk, hogy a dolgozók nem szeretik az olcsó és buta szellemeskedést. Végezze ezt a saját, „meghitt” körében.

Egyébként azt tanácsoljuk, hogy cabaré-színészi képességét ne a hivek előtt próbálgassa s a 666-os rébuszok helyett az írás redlís, a mai életformába beállított emberi értelmét magyarázza.

Az újjgazdák szorgalma nyomán Öcsödötől Kondorosig nőnek a tanyák, telnek az istállók

Négyévtel ezelőtt harcokocsik tépték a szarvasi járás földjét. Robbant a bomba, megremegett a tornyok, égett a tanyák. Futott testünkön át Kunszentmárton felé a germán, csordákat, méneseket, juhnyájakat tereltek maguk előtt. Részegen revolverrel lötték a kistanyákban a sertéseket. Sisterget a disznóhús, a barna örülteknek, a borjúk bégelve rohantak anyjuk után. Lépteik nyomán a tanyák ezreiben a járszak karikái árva lettek.

Oda lett a paraszt

legszebb álma, a bogár mén, a jó kanca. A zsajlár, a tejesböggrék szétverve a földön hanykolódtak, fejsteheken már Földvár felé verték a homok porát... Ugy maradtunk, mint az újjunk. Amikor az urak köntöfőkeiből földmérő láncot fontunk és 19 ezer 192 holdat 3 ezer 2 száz 15 béresnek, zsellérnek, summásnak örökre odaadtuk. Körömmel, foggal szántottak Babockán, Erzsébet-téren, a két Rátán, Halásztelken, a csáki nagymajorban. Egy ekére 30-an is vártak. A régi- és újparasztoknak

egy dülöben jó ha volt 4-5 lova és néhány remegő borbója.

A Viharsarki akarat

48 hónap alatt csodát tett. Az újjgazdák kiegyenesedtek. Eladták csizmájukat, az esküvői ruhát, mindent ami mozgatható és mentek a front után, Dunántúrra és hozták haza a kincset a jószágot.

Öcsödön alig néhány pej

és deres ló maradt. 1946-ban már 200 ló szántott, egyévre rá 580, ma már 215 abrako! 853 újjgazdának közel 110 lova pihen az állásokban. Szentandrásán a szik-katlanban 480 lóhól 106 újjgazdának alig van 10 pár. Kondoroson a feketeföld paradicsomában 1121 újjgazda közül már 32 százalékának van hű segítő társa, kancában, csikóban. Csabacsüdön 180 lóhól 700-ra esősődött és a 391 újjgazda szívósan a 200 lóállomány felé tart. Szarvason 2800 lóhól 5 százalék az újjgazdáké. Büszketartású lovaink a békebeli állomány 84 százalékánál „trappolnak”.

A lószerezés a legnehezebb

dió az újjgazda számára. De tehén, borjú állományunk mutatja, milyen erő szunnyad bennük. Öcsödön, Szarvason, Csabacsüdön az újjgazdák közül 90 százalékának tehene, vagy borja van. Kondoroson 1121 újjgazda közül csak 20-21 nincs. Az újjgazda-asszonyok hajnalban mossák a tehén fogját és a 4 csecéből suhogva záporozik a tej. A csáki és erzsébet-téri egykori majorban 100-120 kondorosi újjgazdának már párosan bóg a jószága. 3215 újjgazda ott áll a tehénével, borjával a régi parasztok között és a járás 10 ezer fejőstehene, ökre, növendéke hallag a békebeli állomány 87 százaléka felé.

A sertésállományunk

kiheverte a germán pusztítást. A juhállomány alig néhány százról 7 ezerre nőtt s ebből az újjgazdák 1500-at mondanak magukénak. A baromfiak létszáma 300 ezren felül van.

Az urak tegnapi földjét új cseres tanyák százai tarkítják. Ekék, boronák, új kocsi, hámos, új disznóórák, új istállók, kőőfékek, új gémeskutak tarka kavargása hirdeti, hogy a szarvasi Körös-völgyében nincs megállás, mert az újjgazdák örökre gyökeret vertek. — es

Ének a kondorosi búzamezőkről

Kondoros felett hetek óta kék az ég. A csáki és az Erzsébet-téri újjgazdák a régiekkel együtt már elnyomtatnak. Az ősi mélyszántás, a sok ezer kocsi trágya: a fagy, az aszály ellenére sem hagyta cserben a Kiszely Pálokat, a Karsait a sok száz újjgazdával együtt. Mert a csáki nagymajorban 8, Erzsébet-téren 7 és tél mázsával fizetett az ősi juss.

Még meleg volt a búza

a zsákokban, amikor elindultak vele eleget tenni az adónak, meg a beszolgáltatásnak. A Földműves Szövetkezet raktáraiban nőttek a búzahegyek. Az új gazdák mezőgazdasági munkaversenyben állanak az öcsödiekkel s a kondorosiak győzni akarnak. Meg aztán a doboziak felhívása is furta az oldalukat. Az öreg csárdában van az MDP párt-helyisége, ahol Karsai párttitkár és Kiszely gazdajegyző az 1121 újjgazdának megmagyarázták, hogy mit jelent a gyors beszolgáltatás, a munkás-paraszt szövetség erősítése... és nemcsak a doboziak legények a gáton.

Karsai élen járt,

beadta, utána Kiszely, Tomaszky András, Saliga István újjgazdák. Dőlt a gabona, szük lett egyik raktár a másik után s a múlt hét elején 90 vagónnál tartottak s ma már 130 vagón búzát tárolnak, 21 vagón árpával, ebből 600 mázsa sörpára s 2 vagón zabbal és 100 mázsa mákgubóval beszédese tanui a kondorosi újjgazdák és a régi parasztok akaraterejének. Gádosor még pillanatnyilag első a megyei beszolgáltatási versenyben, Kondoros a 2-ik. De a régi és újjgazdák nem nyugozanak addig, míg a beszolgáltatási versenyben a megyei Népi Bizottság Vándor zászlóját, mint első meg nem szerzik.

Kár a föld ezeknek a cselédeknek, mondotta Geiszt Gyula, visszasiának még, hiszen 4 év múlva még fekete kenyérük sem lesz. Tévedett Geiszt Gyula. Keczeli István újjgazda holdanként 11, Frid

Ferenc községi gazda 11 és felet, Karsai, a MDP titkára 9 mázsa 40 kilót, Gyurik István sörpárából 16 és felet, a gazdajegyző, Kiszely Pál 14 és felet szalajtott le zsákjaiba egy holdról. A sörpára átlagos hozama 12—13, a zabé 13—15. Az eredmény csodálatra méltó, mert a régi birtokosok száma csupán 336.

A határban az újjgazdák

törlik a tarlót, tárolják a nedvet öszre. Ugarolnak, 6 traktor is segít nekik. A vetőmagot gondosan kiválasztották s az idén Kondoros nem szorul inség-vetőmagra. A csávázószereket is 1-ssan beszerzik. A tengéri 4618 holdon izzad, veritékezik, a hőség sárgára fakítja zöld levelét, cukorrépa 543 holdon gyönyörű tikkadtan az esőt szomjuhozza.

Az új tanyák cserepein

villog a napfény, melyeket tavaly építettek Kondoroson, amikor Andersen meséi élő valóságot öltöttek, mert itt minden cukorból „született”. A járszak előtt minden tanyában tehenek állnak, ahol üres a járszak, ott tarlón húzzák a kapát. A nagy-csáki majorban összesen tanyai internátust nyitnak az újjgazdák, most pedig azon versengenek a régi gazdákkal, iparosokkal, kereskedőkkel: ki ad többet a 17 tanterem ujjáépítésére.

A kondorosi újjgazdának a termelés, a beszolgáltatás, a munka szívügyük, mert a zsiros földből támadt kondorosi szorgalom ezt parancsolja.

— Gyorsíró-verseny befejezése.

A közelmúltban megtartott gyorsíró-versenyen 200 fokon első lett Doroszlai Ervin, 100 fokon Straszburg Ferenc, 80 fokon Rágyanszki Mária. Szabotossági versenyben első lett 260 ponttal Kamasz Antal, második, 240 ponttal, Polonszky Judit, 3-ik 190 ponttal Kovács Zsuzsanna.

Gyermekbénulás Szarvason

A közönség körében szájról-szájra terjedt a hír: gyermekbénulási járvány van.

Kérdést intéztünk az illetékesekhez, hogy mi a valóság a híresztelésekből.

— Szarvason egy hónap óta 3 gyermekbénulási megbetegedés fordult elő. Ez magában nem sokat mond. De ha tudjuk, hogy csak minden századik fertőzés jár bénulással, akkor a betegek száma 300 fertőzést tételez fel. Ilyen szemszögből nézve, községünkben tényleg fennáll e betegség veszélye.

Hogyan védekezzünk ellene? teszünk fel a következő kérdést.

— A beteg és hozzátartozói szigorú zárata. Továbbá: ne engedjük a gyermeket olyan helyre, ahol nagyobb tömegben vannak, akár felnőttek, akár gyermekek. Hozzáteszünk, hogy a betegség a felnőtteket is veszélyezteti.

Milyen tünetekkel kezdődik a betegség?

— Igen gyakran lázas, hurutos-náthás tünetekkel kezdődik, vagy ilyen tünetekkel zajlik le s ebben a szakban erősen fertőz. Éppen ezért hurutos emberek ne menjenek a

Orion rádió
Barecznál
vegyen
6-9 havi részlet

gyermekek közelébe. Hasonlóan kell eljárni a hurutos gyermekek esetében is. A fenti egyéni védekezés mellett természetesen azonnal forduljunk orvoshoz. A helyzetet jól ismerjük és ideges félelemre nincs semmi ok, hanem szükség van az észszerű óvatosságon alapuló védekezésre, fejezik be nyilatkozatukat illetékes helyen.

Tehát, ha mindenki embertársai iránt érzett felelősségtől áthatva követi a fenti tanácsokat, akkor a betegség veszélye hamarosan elmúlik.

— **Átképzőtanfolyam.** A közeljövőben szerszámgépkészítői, lokomobil-gépkészítői, stabil-gépkészítői, gőzkazán-fűtői, mozgófénykép-gépkészítői, vasöntő és formáló, ívhegesztő, lakatos, zománcipari, galvanotechnikai átképzőtanfolyam indul. A tanfolyam ingyenes. Jelentkezni személyesen lehet a személyazonossági igazolvány felmutatásával Budapest V. Nádor-utca 28. I. em.

— **Óvónőképző Intézet.** A vallás és közoktatásügyi Miniszter a tanítóképzés eddigi rendjét beszüntette. Ezért szükségessé vált a tanítóképző átszervezése is. A szarvasi tanítóképző-intézetet fokozatosan óvónőképző-intézeté kívánja fejleszteni a Miniszter úr. Szeptemberben az óvónőképző intézet első osztálya nyílik meg. A felvételre vonatkozólag készséggel ad felvilágosítást az intézet igazgatósága.

Orion rádiók
nagy választékban Barecznál

A Magyar Vöröskereszt
a társadalom mozgósításával küzd a magyar nép szociális felemelkedéséért, a nyomor megszüntetéséért és a boldog magyar jövőért.
Lépünk be tagjai sorába!

„TERMELJ TÖBBET! JOBBAN ÉLSZ!”

Nagyobb sikert, jobb munkát csak jó gazdasági eszközzel érhetsz el!
CSÉPLÉS UTÁN ERRE GONDOLJ!
A NEHÉZIPARI KÖZPONT MEZŐGAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYA

Budapest, VI. Bajcsai Zsilinszky-út 57 szám

által forgalomba hozott fogatos ekék, rögtörök és magtakaró boronák, vetőgépek, szállózók és borsajtók, morzsolók, kézi és kalapácsos darálók, „Fürge” kézi darálók, szecskavágók, répvágók.

Beszerezhetők: lerakatunknál

BÁRÁNY BÉLA, Szarvas

SPORT

Búcsúunk Szarvastól...

A Szarvasi Ujságon keresztül mondunk búcsút sportegyesületünk vezetőinek, játékosainak, diukereinek és az egész szarvasi lakosságnak. Most, hogy az életkörülményeink elszóllanak Szarvasról, kérünk mindenkit, hogy olyan őszinte szeretettel gondoljanak ránk, mint ahogyan mi is soha el nem múlt szeretettel gondolunk szülővárosunkra.

Kerekes I. Imre, Kerekes II. István.

Vasas-B. MÁV 3:2

Békéscsaba. „Nyári Kupa”. V.: Győri.

Óriási melegben lépnek pályára a csapatok és ez rányomja bélyegét az egész mérkőzés menetére. Különösen a szarvasi fiúk látszik, hogy a csapat az utazástól is fáradt, de a küzdeniakarás nyomán a szarvasiak az első félidőben két gólos vezetéshöz jutnak. Mindkét gól Kerekes II. egyéni akciójából született. Alig kezdik el a II. félidőt, a szarvasi védelem tologat és a csabaiak 3 perc alatt kiegyenlítik. A szarvasi fiúk nem csüggednek, támadásaikat ugyan nem kíséri szerencse. A 40. percben azonban Kerekes II. a felpályáról megindulva átverekzi magát a védőkön és a kifutó kapus fölé emeli a győzelmet jelentő gólt. Jók voltak a szarvasi Vasas együtteséből Bagó, Kerekes II., Kovács. Győri kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Vasárnap Sarkadon játszik a Vasas

„Nyári Kupa” mérkőzést. Az összeállítás és a csapat menete a pénteki játékos értekezleten dől el. Ezúton is felkérjük a csapat tagjait, hogy pénteken este 8 órakor a szokott játékos értekezleten az Árpádban lévő klubhelyiségben jelenjenek meg.

Kerekes I. és Kerekes II.

a kecskeméti MTE-be kérte az átigazolását, amit a Vasas vezetősége meg is adott s így vasárnap már a KMTE-ben játszanak városunk szülöttjei. Nem szívesen válnak el tőlük, de ha már így kellett történie sok szerencsét kívánunk a viszontlátásig.

Mezillábasok figyelem!

Ismételten felhívjuk a mezillábas labdarúgókat, hogy minden kedden délután 6 órakor toborzót tartunk a Vasas pályán. A jelentkezés annál is inkább fontos, mert városunknak a megyei bajnokságban két csapatot is kell indítani. Jelentkezni lehet Pribelszki Pál intézőnél.

Szakszervezeti sport!

A „Szakszervezeti Kupa” eredményei:

FÉKOSZ—Kereskedő alk. 4:1

Önálló iparosok—Póstások 6:1

Szombaton délután 6 órai kezdettel

Vasasok—Városházi alkalmazottak

Hétfőn délután 6 órai kezdettel

Tűzoltók—Rendőrk

Hétfőn este 8 órakor csapatvezető gyűlés az Árpádban.

Kézilabda sport

Vasárnap kettős Országos Vidéki Kézilabda döntő lesz Szarvason. A szarvasi Vasas női- és férfikézilabda csapata játszik a Csabaiakkal. Ha a szarvasi fiúk letudják győzni a csabai csapatot, akkor jogos aspirációi lehetnek az Országos Vidéki Bajnoki címnek. Leányaink is erős ellenfelet kapnak az eddige veretlen Csabai Merkur együttesében. Reméljük, hogy sportszerető közönségünk nagy tömegben fog kivonulni erre a sorsdöntő mérkőzésekre és győzelemre fogja buzdítani leányainkat s fiainkat. Hajrá V A S A S!

A mérkőzések kezdete: fél 6 órakor

Szarvasi Vasas—Csabai Merkur

női-csapatok között. Utána fél 7 órakor

Szarvasi Vasas—Csabai „Előre”

férfi-csapatok között.

Aug. 29-én kezdődik a bajnokság

Szolnok-Békéscsabai M. B. III-as csoport:

I. forduló: Nagykőrös—Mezőtúri AFC, Cika—Sarkadi MSE, Mezőkovácsháza—Jászberényi „Lehel”, Békéscsabai MÁV—Erdőd, Békéscsabai Agyagipar—Szarvasi Vasas, Szabadkikötő—Tótkomlósi TC, Ceglédi „Kossuth”—Testvériség, Gyulai TE—Kisújszállás.

Figyelem! A labdarúgó NB III., I. „b”, II. oszt., III. férfi NB II., női NB II., I. oszt. kézilabda sorsolásokról füzetet adunk ki 2 forintos áron.

FILMSZÍNHÁZAK

Előadások kezdete: **MŰSORA:** Vasár- és ünnepnapokon hétköznap fél 7, fél 9-kor fél 3, fél 5, fél 7, fél 9-kor

Barátság - Mozgó TURUL - MOZGÓ

Aug. 14-én szombaton, 15-én vasárnap 16-án hétfőn a nagy magyar zeneszerző Kálmán Imre operettjéből készült film:

Csárdás-királynő

Zene, tánc, dal, humor, vidámság. Kiegészítő: Új magyar híradó.

Aug. 18-án szerdán és 19-én csütörtökön nagysikerű magyar-film

Életre ítélték

Főszereplő: JÁVOR PÁL

JÖNI Figyelem! JÖNI

Aug. 20-án Szent István király ünnepén 4 előadást tartunk Műsorra kerül a legnagyobb örökéletű magyar film

Dankó Pista

Fősz.: Lukács Margit és Jávor Pál

Aug. 14-én szombaton, 15-én vasárnap és 16-án hétfőn a legnagyobb orosz történelmi film. V. Petrov a Szovjet fűgyártás nagymesterének rendezésében készült film:

Nagy Péter

Tolsztoy világhírű regényének filmváltozata Kiegészítő: Új magyar híradó.

Aug. 18-án szerdán és 19-én csütörtökön reprimizhünk utolsó félhétváras műsora egy ragyogó FRANCIA film, címe:

A pék felesége

A kenyér és a szerelem csodálatosan szép története. Raimu a világhíres francia filmszínész életének legszebb alakítása.

Kiegészítő: 15-ös számú világhíradó.

JÖNI Figyelem! JÖNI

Rendezéssel: Csak 1 napig!

Augusztus 20-án Mikszáth Kálmán gyönyörű regénye filmén, címe:

Egy fiúnak a fele

APRÓHIRDETÉSEK

IV. ker. 23 számú üzletház eladó. Érdeklődni lehet Darida mézárónál. 76

Nagyszénási Erparton 10 kishold föld eladó. Érdeklődni lehet a Malmos nyomdában.

Új és használt rádiók állandóan kaphatók BARECZNÁL

Használt féderes kordé eladó. Érdeklődni lehet III. 8 sz. alatt. 121

Eladó 1852 □-ös, VII. külker. 462. Érdeklődni VII. külker. Bakulyasor 228. 127

11 méteres épület lebontásra eladó. Érdeklődni III. 162, Árvaház mellett. 126

HÁZ ELADÓ 2 lakás, 408 5/1. Érdeklődni Schönwald Kálmán II. ker. 497. 120

Eladó 1852 □-ös, VII. külker. 462. Érdeklődni VI. külker. Bakulyasor 222. 127

18 évtől 45 ig ujságárusokat felvesz BÉNYÓ hírlapbizományos.

I. ker. 8 számú Scherfer-féle ház egészben vagy felértésben eladó. 125

II. ker. 160 számú Steinfeld féle ház eladó. Felvilágosítást dr. Gerő nyújt. 106

III. k. 350 szám alatt 10 hold föld bérbe vagy felibe kiadó. 138

Keszt ügyvéd I. ker. háza, macozugban gyümölcsös, szőlőföld és város alatti 5 hold tanyával eladó. Felvilágosítást dr. Gerő ügyvéd nyújt. 139

Lőért föld cserébe kapható. Felvilágosítással dr. Gerő ügyvéd szolgál. 140

Kiss Mihálynak kasszénási állomás mellett 6 hold prima szántóföldje eladó. Érdeklődni ugyanott. 141

2 hold föld eladó VII. külker. Bobvos dűlőben. Érdeklődni Csabacsüd Nagyrét Csonka Mihálynál. 142

Gyuris Jánosnak T. III. 342 Nadas-dűlőben Berényi kövesút mellett 2700 □-ös szántóföld tanyával eladó. Érdeklődni Erlázs Mihálynál T. III. 27. 143

III. ker. 28 számú ház eladó, esetleg földet elcserélhető. 144

Hóbel Jánosnak egy kat. hold földje eladó Csabacsüden. Érdeklődni III. külker. 11. Oroszházi úti iskolánál. 145

14 méteres cserepes istálló lebontásra sürgősen eladó. Érdeklődni Csabacsüden Kita iskola mellett. Tanya 65. 146

ösv. Borgulya Jánosnak 5 és fél hold szántóföldje Endrői kövesút mellett eladó. Érdeklődni VII. külker. 182. 147

II. ker. 137 számú ház eladó. 148

Orion rádió világmárka BARECZNÁL

beszerezhető 6-9 havi részletre.

VII. külker. 26/2 szám alatt árszama eladó. Érdeklődni III. belker. 201. 151

Hosszúoron két hold szántó és II. ker. 216 számú ház eladó. Érdeklődni dr. Csicselynél. 152

8 kis hold föld Endrői és a Berényi-út szögletében egy márkás keresztthuros körpáncélos fekete zongora és prima süllyesztő Singer varrógép eladó Patonai tanítónál. 153

Nyútlugban 300 □-öles gyümölcsös eladó. Érdeklődni I. ker. 660 Zöldpázsit. 154

Üzemképes villanymotor eladó IV. belker. 590 sz. Újtelep. 157

Színház

Vasárnap tartotta Vértés Károly színgazgató 35 éves színi jubileumát. A jubileum alkalmával a Vértés-társulat szombat-terti előadást rendezett az Erzsébet-ligetben, mely alkalommal szíre került Gül Baba c. 3 felvonásos operett.

Beszédes bizonyította, hogy mennyire szívembe zárt Szarvas műpártoló közönsége Vértés Károlyt, a több ezerre menő közönség, amely mindvégig lelkesen ontotta a megérdemelt tapsokat. Vértés Károly a Gül Baba szerepében színészi képességeinek legjavát adta. A többi szereplő is megálta a helyét. Külön kell kiemelni Boros János játékát. Vértés Neili gyengébb volt a szokottnál. Zulejka szerepében Hollósi Margó kitűnőt nyújtott. Haller János vendégszereplése az átlagos nívón mozgott. A zenekar gyenge volt.

Külön kell szólnunk Vértés Károly a hétfőn szíre került Molier Fősvény c. vígjáték főszerepléséről. Ebben a szerepében az országos nívót ütötte meg Kitűnő volt Hollósi Margó is. A többiek az átlagon alul mozogtak.

BÚTORT jó minőségűt olcsó áron vásároljon részletfizetés mellett **TÖMÖRKÉNYI TIBOR** BÚTORKERESKEDŐNÉL volt Perczel cukrászdával szemben.

Egy fejőstehén eladó. Érdeklődni II. 422 sz. alatt. 111

Eladó a II. ker. Kossuth-u. 36 számú üzletház és Halásztelken 4 kishold szántó. Bővebbet Hitelszövetkezetben. 116

Eladó Lengyel Kákn 50 hold föld részletekben. Felvilágosítást ad Dávid ügyvéd. 149

Eladó: Emeletes ház, ugyanott bútort, kozmetikai berendezés. Érdeklődni Székely óránál. 150

Csabacsüden a Kőr-féle dűlőben 25 hold föld felesbe kiadó. Erd. Zvada Mihálynál III. ker. 321. 155

Nehai Perczel Teréz háza II. ker. 92 szám alatt eladó. Felvilágosítással szolgál Öv. Prófétá Odonné Kondoros. 156

Trabach János 8 és fél kat. hold földje II. külker. 153 sz. alatt kisebb részletekben is. Érdeklődni Petrá Mihálynál. —

I. ker. 274 számú házak eladók. 158

II. 516 számú ház kövesút mellett sürgősen eladó. 159

Hat hold tanyával, gyümölcsösrel eladó, kövesút mellett. Érdeklődni Szűcs cipésznel. 160

Eladó Nyútlugban 100 □-ös gyümölcsös. Érdeklődni III. 26 szám alatt. Ugyanott 1 seprűgáto gép eladó. 161

Siratói dűlőben III. külker. 191 sz. alatt 2 hold föld eladó. 162

„KAKAS” fészekben állandóan frissen csopolt világos és barna SÖR

hideg és meleg ételek kaphatók

Most vizsgázott 100-as Sachs motorkerékpár eladó IV. ker. Szabadság-út 541. 163

Modern hálószobabútor eladó. I. ker. 530 Melich János utca. 164

Maginyecz András tanyája földdel eladó II. külker. 281. 165

I. 432 számú ház sürgősen eladó kedvező fizetési feltételek mellett. 167

Balkaros Singer bőrfűzőgép és használt férfiruhák IV. 70 alatt eladók. 166

Egy sötét férfi öltöny, egy télikabát és egy gyermekfelöltő eladó. Tuszjakné I. 517.

Szarvasi Ujság

A járas dolgozóinak hetilapja.

Szerkesztő: CSEREI PÁL

Felvilágosító és kiadó: KOLLAR MIHÁLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szarvas, III. Szabadság-út 115/2. — Telefonos: 8.

Nyomatott Malmos Károlyné könyvnyomdájában Szarvason.

Minden eddigi kiállításnál érdekesebb lesz a Budapesti Őszi Vásár

Budapestről jelentik: A szeptember 3-13 napjain megtartandó Budapesti Őszi vásár merőben más lesz, mint bármely eddigi kiállítás, mert a gyárpár ezer változatú ipari termékének bemutatása mellett felárja mindazokat a kérdéseket, amelyek a mezőgazdaságot csak érdekelhetik. A vásár kitűnő lehetőséget nyújt — a többi közt — arra is, hogy a közönség megismerhesse mindazokat az új bútorokat, lakberendezési tárgyakat, háztartási gépeket és eszközöket, amelyek szinte fantasztikus mennyiségben és változatban kerülnek kiállításra. Igen nagyszabású lesz az élelmiszer-csoport kiállítása is, ahol főként a kitűnő minőségű és exportképes élelmiszereket és szeszitalokat mutatják be a vásár nemzetközi közönségének. A meglepés erejével fog hatni, hogy kivétel nélkül minden kisipari szakma bemutatja ezen a vásáron a maga újdonságait, bizonyítva azt is, hogy kisiparosaink is minőségi árukat készítenek. Az Őszi Vásárra, amely 11 napig tart, már augusztus 31-étől kezdve féláron lehet utazni.